

Miljö tillståndet i Värmland

tema
skog

Miljötilståndet i Värmland – tema SKOG

Utgiven av Länsstyrelsen i Värmlands län

Rapport 2005:11

Redaktör

Lisa Mattsson, Länsstyrelsen i Värmlands län

Layout

Janne Bergström, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro

Författare

Lars I Andersson, Jan Bengtsson, Eva Bergman, Ola Bjärnek, Gabriel Bladh, Elisabeth Brandin, Stig Emilsson, Lars Furuholm, Hans Lind, Dan Mangsbo, Lisa Mattsson, Torbjörn Nilsson, Lars Nyberg, Sverker Rosell, Tina Westlund, Christina Wikström, Fredrik Wilde

Granskning

Lars Furuholm, Anders Walldorf, Länsstyrelsen i Värmlands län
Bengt Carlson, Sverker Rosell, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro

Bollplank till författarna

Monica Andersson, Lars Furuholm, Gunnar Lagerkvist, Anders Walldorf, Göran Wettergren, Fredrik Wilde, Länsstyrelsen i Värmlands län
Jan Bengtsson, Bengt Carlsson, Sverker Rosell, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro

Omslagsbild

Spelande tjädertupp. Tjädern är beroende av äldre orörd skog. Foto av Göran Ekström.

Tryck

Intellecta Tryckindustri AB

Upplaga

1 100 exemplar

Beställningsadress

Länsstyrelsen i Värmlands län

Miljöanalysenheten

651 86 Karlstad

Telefon: 054 - 197053

Fax: 054 - 197090

E-post: miljo@s.lst.se

Förord

Det värmländska skogslandskapet är ett landskap som har givit oss välstånd. En livskraftig skog är en nödvändighet för att vi ska kunna behålla det landskap vi älskar och dess kvaliteter i form av biologisk mångfald, kulturhistoriska värdefulla miljöer, resurser till skogsindustrin och möjligheter till ett rikt friluftsliv.

I april 1999 fastställde Sveriges riksdag våra 15 nationella miljö kvalitetsmål. Miljömålen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö och dess natur- och kulturresurser som är miljömässigt hållbara på lång sikt. Miljömålen syftar till att klara av alla de stora miljöproblemen i Sverige inom en generation.

För att nå miljömålet Levande skogar krävs att vi känner till dagens tillstånd i skogen och att vi täpper till de kunskapsluckor som finns. Syftet med denna rapport är att Länsstyrelsen i Värmlands län och Skogsvårdstyrelsen Värmland-Örebro vill redovisa miljö tillståndet i den värmländska skogen i förhållande till de regionala miljömålen samt sprida kunskap och intresse om skogen.

Detta är den tredje rapporten om miljö tillståndet i Värmland och den utgör en viktig del av arbetet med att följa upp miljömålen. De tidigare rapporterna har följt upp de tretton miljö kvalitetsmål som berör Värmland. Denna rapport är temainriktad och fokuserar på miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Rapporten består av fjorton fristående kapitel inom områden som är aktuella p.g.a. speciella händelser, miljödebatt och forskningsrön.

Till sist vill vi rikta stort ett tack till alla författare som delat med sig av sina kunskaper. Tack även till er som deltagit i granskningsgrupp, agerat bollplank och alla andra som på ett eller annat sätt bidragit till denna rapport. Projektledare har varit Lisa Mattsson.

Trevlig läsning!

Karlstad december 2005

Eva Eriksson
Landshövding
Länsstyrelsen Värmland

Jonas Enström
Länsjägmästare
Skogsvårdstyrelsen Värmland-Örebro

Innehåll

Arbetet för att nå de värmländska miljömålen för skogen	4
Sverker Rosell, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro Lars Furuholm, Länsstyrelsen Värmland	
Miljötilståndet i den värmländska skogen	10
Lisa Mattsson, Länsstyrelsen Värmland	
Den värmländska skogen – en tillbakablick	16
Fredrik Wilde, Länsstyrelsen Värmland	
Mönster hos vegetationen i Värmlands skogslandskap	22
Lars I Andersson, Lantmäteriet	
Strategi för skydd och bevarande av skogsmark	28
Fredrik Wilde, Dan Mangsbo, Länsstyrelsen Värmland	
Kulturmiljövård i skogen	34
Hans Lind, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	
Hotade arter i Värmlands skogar	40
Torbjörn Nilsson, Länsstyrelsen Värmland	
Älgen och skogen	48
Tina Westlund, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	
Skogsbrukare – som också värnar om kultur och miljö	52
Ola Bjärnek, journalist NWT	
Skogen – en viktig resurs för industrin	56
Christina Wikström, på uppdrag av Stora Enso Skog	
Generell hänsyn – naturlig del i dagens skogsbruk	60
Jan Bengtsson, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	
Kantzoner och vägtrummor	68
Stig Emilsson, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	
Återföring av skogsbränsleaska	74
Stig Emilsson, Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	
Laskerudsprojektet – helhetssyn på restaurerings- arbete i skogslandskapet	82
Eva Bergman, Lars Nyberg, Gabriel Bladh, Elisabeth Brandin, Karlstads universitet	